

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania K. G.
przeciwko (...) Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
o ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 czerwca 2017 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 4 lutego 2016 r., sygn. akt VII Ua (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje adwokatowi P. K. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3) oddala wniosek (...) Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w K. o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 4 lutego 2016 r. oddalił apelację wniesioną przez odwołującego się K. G. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 24 września 2015 r., oddalającego odwołanie od

decyzji (...) Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w K. z dnia 29 października 2014 r., którą zaliczono odwołującego się do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu przyczyny oznaczonej kodem 02-P (choroby psychiczne) oraz stwierdzono, że ustalony stopień niepełnosprawności powstał w dniu 31 maja 2002 r., a niepełnosprawność istnieje od 28-go roku życia.

Odwołujący się K. G. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 4 lutego 2016 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest: § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także naruszenie przepisów postępowania, to jest: art. 286 k.p.c. w związku z art. 235 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi, ponieważ – jego zdaniem – Sąd drugiej instancji rażąco naruszył art. 286 k.p.c., nie dopuszczając opinii uzupełniającej biegłego i nie wzywając biegłego na rozprawę w celu złożenia wyjaśnień „wbrew obowiązкови wynikającemu z najnowszej linii orzeczniczej”, a także naruszył § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz dokonał niewłaściwej wykładni art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, odstępując od wykładni jednoznacznie prezentowanej w doktrynie.

Skarżący stwierdził ponadto, że wbrew wykładni Sądu drugiej instancji, na gruncie art. 4 ust. 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, za osobę, która nie jest zdolna do samodzielnej egzystencji, należy uznać taką, która wymaga pomocy innych osób w celu zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych. Sytuacji, w której dana osoba wymaga takiej pomocy innych osób, nie można jednak utożsamiać z jej całkowitą zależnością od otoczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów.

Przede wszystkim zupełnie niezrozumiała jest ta część wniosku, w której skarżący usiłuje podważyć przyjętą jakoby przez Sąd drugiej instancji wykładnię art. 4 ust. 4 (w innym miejscu określanego jako art. 4 ust. 2) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych co do sposobu rozumienia użytego w tym przepisie pojęcia „samodzielna egzystencja”. Sąd Najwyższy zauważa bowiem, że zakres zaskarżenia skargą kasacyjną nie może być inny niż zakres odwołania od decyzji organu rentowego. Zakres przedmiotowy sporu w niniejszej sprawie wyznaczała treść decyzji organu rentowego, a następnie treść wniesionego od niej odwołania. Skarżący, odwołując się od decyzji z dnia 29 października 2014 r., kwestionował natomiast wyłącznie ustalony w niej termin powstania niepełnosprawności, nie kwestionując równocześnie przyjętego w tej decyzji stopnia niepełnosprawności. Również data powstania niepełnosprawności była wyłącznym przedmiotem zarzutów apelacyjnych sformułowanych przez skarżącego. Do jej prawidłowego ustalenia wykładnia pojęcia „samodzielna egzystencja” w żadnym razie nie była więc potrzebna.

Nie można uznać oczywistej zasadności skargi kasacyjnej również ze względu na zarzucane w niej naruszenie art. 286 k.p.c. przez niedopuszczenie przez Sąd dowodu z uzupełniającej opinii biegłego i zaniechanie wezwania biegłego opiniującego w sprawie na rozprawę. Należy bowiem przypomnieć, iż specyfika dowodu z opinii biegłego polega m. in. na tym, że jeżeli taki dowód został już przez sąd przeprowadzony (a tak było przecież w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy), to w myśl art. 286 k.p.c., dodatkowej opinii biegłego (złożonej ustnie lub na piśmie) można żądać jedynie „w razie potrzeby”. W judykaturze panuje zgodne stanowisko, że okoliczność, iż zgodnie z art. 286 k.p.c. sąd może zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych, wcale nie oznacza, że w każdym przypadku jest to konieczne, potrzeba taka może bowiem wynikać z okoliczności sprawy i podlega ocenie sądu orzekającego. Dlatego nie ma uzasadnienia wniosek o powołanie kolejnego biegłego (biegłych) w sytuacji, gdy złożona już opinia jest niekorzystna dla strony. Zgłaszając taki wniosek, strona

winna wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w złożonych do akt sprawy opiniach biegłych, które dyskwalifikują te opinie, uzasadniając tym samym powołanie dodatkowych opinii. Sąd ma zatem obowiązek dopuszczenia takiego dowodu wówczas, gdy zachodzi tego potrzeba, w szczególności, gdy w sprawie zostały wydane sprzeczne opinie biegłych, przy czym nawet sprzeczność konkluzji opinii biegłych w zakresie zdolności do pracy wydanych w różnym czasie (np. w toczących się kolejno postępowaniach z udziałem tych samych stron) nie powoduje obowiązku sięgania przez sądy po instrumenty wymienione w art. 286 k.p.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 24 czerwca 2008 r., I UK 373/07, LEX nr 496398, z dnia 5 sierpnia 2008 r., I UK 20/08, LEX nr 500231, z dnia 5 maja 2009 r., I UK 1/09, LEX nr 515412, z dnia 1 września 2009 r., I PK 83/09, LEX nr 550988, czy też z dnia 16 września 2009 r., I UK 102/09, LEX nr 537027).

Końcowo Sąd Najwyższy przypomina też, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność wymaga przedstawienia wyводу prawniczego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Skarżący natomiast, poza deklaracją, że w postępowaniu przez Sądem drugiej instancji doszło do rażącego naruszenia art. 286 k.p.c., nie przedstawia jakiegokolwiek argumentacji, która ten rażący charakter naruszenia mogłaby potwierdzić. Własna ocena skarżącego, że opinia biegłego psychiatry była niekompletna, takiej argumentacji nie może zaś zastąpić, gdyż stanowi wyłącznie niedopuszczalną w skardze kasacyjnej próbę podważenia oceny dowodów dokonanej przez Sąd *meriti*.

Podsumowując, Sąd Najwyższy jest zatem zdania, że skarżący nie zdołał wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy. Dlatego też, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹

k.p.c. oraz z § 4 ust. 3 w związku z § 15 ust. 2 i w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.